

ผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถ
ในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

นางสาวรจนา คำนิงผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-937-5

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF TEACHING BY USING SELF DIRECTED LEARNING
APPROACH ON THAI LANGUAGE EXPOSITORY WRITING ABILITY OF
MATHAYOM SUKSA FIVE STUDENTS**

Miss Rodchana Kumnongphol

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Thai
Department of Secondary Education**

**Faculty of Education
Chulalongkorn University**

Academic Year 1999

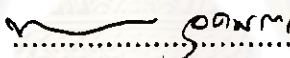
ISBN 974-334-937-5

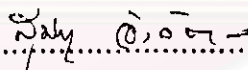
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถ
ในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โดย นางสาวรจนา คำนิ้งผล
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงศ์)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รจนา คำนิมิต : ผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (EFFECTS OF TEACHING BY USING SELF DIRECTED LEARNING APPROACH ON THAI LANGUAGE EXPOSITORY WRITING ABILITY OF MATHAYOM SUKSA FIVE STUDENTS) อ.ทิปรีक्षा :
 รศ.ดร.สุมิตรา อังวัฒน์กุล, 282 หน้า. ISBN 974-334-937-5

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กับกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน โดยนักเรียนกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนโดยวิธีปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองสอน ได้แก่ แผนการสอนการเขียนความเรียงภาษาไทยจำนวน 16 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการเขียนความเรียงภาษาไทย และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินการเขียนความเรียงภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการสอนทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 2 คาบต่อสัปดาห์เป็นเวลา 8 สัปดาห์ หลังจากนั้นได้ทดสอบความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยเทศคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 76.675
2. ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยในองค์ประกอบด้านเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้ถ้อยคำ การใช้ไวยากรณ์ กลไกทางภาษา สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา มัธยมศึกษา
 สาขาวิชา การสอนภาษาไทย
 ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้ผลิต...
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม...

KEY WORD : SELF DIRECTED LEARNING / THAI LANGUAGE EXPOSITORY WRITING ABILITY
 RODCHANA KUMNONGPHOL: EFFECTS OF TEACHING BY USING SELF
 DIRECTED LEARNING APPROACH ON THAI LANGUAGE EXPOSITORY
 WRITING ABILITY OF MATHAYOM SUKSA FIVE STUDENTS. THESIS
 ADVISOR: ASSOC. PROF. SUMITRA ANGWATANAKUL, Ph. D., 282 pp. ISBN
 74-334-937-5

The purposes of this research were to compare the Thai language expository writing ability of mathayom sukka five students before and after teaching by using Self Directed Learning Approach, and to compare the Thai language expository writing ability of mathayom sukka five students taught by Self Directed Learning Approach and that taught according to teacher's manual. The subjects were two groups of mathayom sukka five students of Chaiyaphumphuddeechumphol School, Maung District, Chaiyaphum Province. There were 40 students in each group. The first group was the experimental group taught by using Self Directed Learning Approach and the second one was the controlled group taught according to teacher's manual. The instruments for experiment were 16 daily lesson plans. The instruments for collecting the data were Thai language expository writing ability test and the criteria for evaluating Thai language expository writing. Both groups were taught 2 periods a week for 8 weeks by the researcher. Thai language expository writing ability test was administered to the subjects after the experiment. The results were analyzed by means of arithmetic mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and t-test.

The results of the study were as follows :

1. The Thai language expository writing ability of mathayom sukka five students taught by Self Directed Learning Approach after learning was higher than that before learning at the .05 level of the significance with mean score of 76.675 percent.

2. The Thai language expository writing ability of mathayom sukka five students taught by Self Directed Learning Approach was higher than that taught according to teacher's manual at the .05 level of significance. Their ability in Thai language expository writing in the aspects of content, organization, vocabulary, language use, and mechanics were higher than those taught according to teacher's manual at the .05 level of significance.

ภาควิชา มัธยมศึกษา.....
 สาขาวิชา การสอนภาษาไทย.....
 ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อผู้คิด.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา ชังวัฒน์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ ดูแล อย่างดียิ่ง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สร้อยสน สกลรักษ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนที่จะลา ไปศึกษาต่อต่างประเทศ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจและเอาใจใส่ อย่าง ดียิ่งในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาช่วยเหลือ และให้คำแนะนำใน การแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณาจารย์ทุกท่าน และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเนินสง่าวิทยา และโรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็น อย่างดี ในระหว่างการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุณีย์ ศรณวงศ์ อาจารย์กานดา ทุมตพจน์ อาจารย์ สมเกียรติ โนนศรี อาจารย์บังอรรัตน์ ชัยเนตร และคณาจารย์หมวดวิชาภาษาไทยที่ได้ให้ คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่าน โรงเรียนบ้านบะเสี้ยว โรงเรียนเนินสง่า วิทยา โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคำและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้บูชาพระคุณของ นิดา มารดา คุณครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย และขอ ขอบคุณ ที่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี ตลอดมา

รจนา คำนิ้งผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	12
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	14
ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	14
ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	16
ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	20
ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	
กับการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้สอน	22
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	24
แนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	27
กระบวนการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	30
บทบาทของนักเรียนในการเรียนโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	37
บทบาทของครูในการสอนโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	38
การเขียนความเรียง	43
ความหมายของการเขียนความเรียง	43

ประเภทของการเขียนความเรียง.....	45
ลักษณะของความเรียงที่ดี.....	48
ขั้นตอนการเขียนความเรียง.....	51
องค์ประกอบของการเขียนความเรียง.....	55
ความสามารถในการเขียนความเรียง.....	57
แนวทางในการประเมินผลการเขียนความเรียง.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ด้วยการกำหนดเอง.....	65
งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทย.....	69
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	72
การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร.....	73
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	73
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	80
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5. ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	92
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยวิจัย.....	103
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค แผนการสอนการเขียนความเรียงภาษาไทย.....	107
ภาคผนวก ง เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทย.....	253
ภาคผนวก จ แบบสอบถามความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทย.....	251
ภาคผนวก ฉ สถิติในการวิจัย.....	254
ประวัติผู้เขียน.....	282

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้สอน	23
2. รายชื่อเนื้อหา แผนการสอน	74
3. ความแตกต่างของเกณฑ์การตรวจงานเขียนความเรียงภาษาไทย	77
4. คำวินิจฉัยเลขคณิต คำวินิจฉัยเลขคณิตที่คิดเป็นร้อยละ ระดับความสามารถ ในการเขียนความเรียง อัตราส่วนวิกฤต ของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง และหลังทดลอง	82
5. มัชฌิมเลขคณิต และอัตราส่วนวิกฤตของคะแนนความสามารถในการเขียน ความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	84
6. คำวินิจฉัยเลข คณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตของคะแนน ความสามารถทางการเขียนความเรียงภาษาไทยด้วยเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้ถ้อยคำ การใช้ไวยากรณ์ และกลไกทางภาษา หลังการทดลองสอนของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	85
7. ตารางแบบบันทึกสัญญาการเรียน	112
8. เครื่องหมายที่ใช้ในการตรวจ แก้ไขงานเขียน	120
9. แบบประเมินตนเองเรื่องการใช้ไวยากรณ์ในการเขียน	129
10. แบบประเมินตนเองเรื่องการเขียนบรรยาย	134
11. แบบประเมินตนเองเรื่องการเขียนอธิบาย	145
12. แบบประเมินตนเองเรื่องการเขียนแสดงจินตนาการ	150
13. แบบประเมินตนเองเรื่องการเขียนแสดงความรู้สึก	155
14. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทย	248
15. คะแนนการตรวจความเรียงภาษาไทยระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยวิจัย	255
16. คะแนนการตรวจความเรียงภาษาไทยของผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้วิจัย	256
17. คะแนนการตรวจความเรียงภาษาไทยของผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัย	257
18. คะแนนการตรวจความเรียงภาษาไทยของผู้วิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 หลังจากเว้นระยะ การตรวจ 1 สัปดาห์	258

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยก่อนการทดลองสอนของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	259
20. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอนของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	263
21. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยก่อนการทดลองสอนองค์ประกอบด้าน เนื้อหาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	267
22. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอนด้านองค์ประกอบ ทางการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	270
23. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอนด้านองค์ประกอบ ทางการใช้ไวยากรณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	273
24. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอนด้านองค์ประกอบ ทางการใช้ถ้อยคำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	276
25. คะแนนการเขียนความเรียงภาษาไทยหลังการทดลองสอนด้านองค์ประกอบ ทางกลไกรากษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	279

สารบัญแนมภูมิ

รูปที่		หน้า
1.	กระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามแนวคิดของการ์เลสและฮิลี.....	31
2.	กระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามแนวคิดของแกลสเซอร์.....	32
3.	กระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามแนวคิดของสุทธิรัตน์ รุจิเกียรติ์กำจร.....	32

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย